

בס"ד מנחם אב תשפ"א אוגוסט 2021

תכנית הלימודים בתנ"ך חמ"ד לכיתות ז'-י"ב
מחולקת על פי תכני חובה ותכני בחירה
בהתאם לדרישות ההלימה
מעודכן לשנה"ל תשפ"ב

תוכן

1	רציונל
2	חטיבת ביניים (כתות ז' – ט')
2	כתה ז'
3	כתה ח'
5	כתה ט'
7	חטיבה עליונה (כתות י' – י"ב)
7	יחידה א' - כתה י'
9	יחידה ב' - כתה י"א
12	יחידה ג' - כתה י"ב
13	יחידת הלימודים המוגברת לחמש יח"ל על פי תכנית ההלימה
15	מבנה ההבחנות ומשקל היחידות על פי תכנית ההלימה
16	שינויים במבנה ההבחנות כיתה יא וכיתה יב
20	מיקוד יחידות המצוות בספר דברים

שימו לב –

1. בתכנית הלימודים הוכנסו שינויים, חלקם קבועים וחלקם כפי שמצוין עליהם, לתשפ"ב בלבד.
2. בתשפ"ב תכנית הלימודים תילמד בעז"ה כסדר ללא מיקוד תכנים (למעט ביחידות המצוות בספר דברים כפי שיובהר להלן).
3. בבחינות הבגרות יפורסם שינוי חוקי מענה בהתאם ללוח זמנים שיקבע משרד החינוך.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

רציונל

תכנית הלימודים בתנ"ך, נבנתה בבסיסה על תפיסת הלימה בין היקף השעות הקיים במערכת ובין התכנים הנלמדים. לפיכך, מסמך זה אינו מקטין את היקף החומר הנלמד אלא מגדיר את החלוקה בתוך תכנית הלימודים, בין תכני החובה בהיקף של 70% ותכנית הבחירה בהיקף של 30%.

יש לקחת בחשבון כי תכנית הלימודים המחייבת בתנ"ך, בנויה על רצפי ידע וכרונולוגיה שהם בסיס לכל למידה והבנה של תקופת התנ"ך, אישי התנ"ך והמאורעות המתרחשים בו. לפיכך, יש להקפיד ולשמור על הרצף (ברמת בקיאות או השלמת הסיפור, בהתאם ליכולות התלמידים), גם כאשר נבחר לצמצם את התכנים במטרה להעמיק או להרחיב בדרך זו או אחרת.

חטיבת ביניים (כתות ז' – ט')

בחטיבת הביניים תכנית הלימודים בנויה על שעתיים תורה ושעתיים נביא, סה"כ 120 שעות שנתיות. לפיכך, בנויה תכנית הלימודים על 60 שעות בכל תחום (תורה ונביא) מתוכן 42 שעות (70%) של תוכן מוגדר ועוד 18 שעות (30%) של תוכן לבחירה.

כתה ז'

תורה:

בראשית בבקיאות – מסגרת של 70% חובה (42 שיעורים) הדרושה היא הכרות עם תכני החומש, ברמת בקיאות. על המורים להפעיל שיקול דעת כיצד ילמדו את רצף החומש, ומהם התכנים בהם יבחרו להרחיב את הלימוד.

נדגיש כי יש לסיים את החומש כולו גם אם על חלק מן הפרקים עוברים ברפרוף.

מומלץ ביותר להיעזר בחומרי ההוראה בתורה החדשים, העשירים והמגוונים, הנמצאים בקישור [תורה חמ"ד -](#)

חטיבה

נביאים כתובים:

יהושע שופטים ואסתר – מסגרת של 70% חובה (42 שיעורים)

יהושע ושופטים: 38 שיעורים

יהושע

הכניסה לארץ וכיבושה בידי יהושע ובני ישראל: א-יא.

נאום הסיום של יהושע: כד

שופטים

ישיבת השבטים בארץ – תיאור המחזוריות: חטא, עונש, זעקה וישועה א, א-טו; ב, יא – כג;

דבורה: ד-ה;

גדעון: ו-ז; ח, כא – לה;

שמשון: יג – יד; טז, ד – לא/א

פסל מיכה: יז – יח

פלגש בגבעה: יט – כא

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

בעבר הומלץ לבתי ספר המקדישים לתנ"ך שעות נוספות, ללמוד בכיתה ז' - ח' את ספרי מלכים א' ב' בבקיאות. לאור השינוי בתוכנית הלימודים והוראת ספר מלכים בכיתה י' איננו ממליצים יותר על הוראת מלכים בכיתה ז'. משמעות המלצה זו היא שבכיתה ט' ילמדו ספרים יהושע שופטים ושמואל א-ב. אנו סבורים שדבר זה אינו אפשרי ומבקשים לדבוק במתווה תוכנית החדשה. ניתן לנצל את תוספת השעות להרחבת הלימוד בפרקי יהושע ושופטים, להעמקת הידע של התלמידים בחמישה חומשי תורה באמצעות לימוד פרשות השבוע, להוראת מבחר פרקי תהילים או ספר משלי.

הרחבה – מסגרת של 30% (18 שיעורים)

המלצות:

1. בחירה ללמוד דמויות נוספות של שופטים מספר שופטים.
2. הקצאת זמן ללימוד בדרך החקר והערכה חלופית בתוך ספרי יהושע - שופטים.
3. תוספת של הוראת פרקי תהילים (א', כ"ז, מ"ז, ק"ד, קמ"ה)
4. הרחבה אחרת על פי שיקול דעת בית ספרי.

כיתה ח'

תורה:

חומש שמות: מסגרת של 70% חובה (42 שיעורים)

מומלץ ביותר להיעזר בחומרי ההוראה בתורה החדשים, העשירים והמגוונים, הנמצאים בקישור **תורה חמ"ד -**

חטיבה

מספר השיעורים	הפרקים	הנושא
2		מבוא לספר
7	א' - ה'	השעבוד
4	ו' - י"א	מכות מצרים
7	י"ב - י"ז	יציאת מצרים והנדודים במדבר
6	י"ח - כ'	מתן תורה
6	כ"א - כ"ד	פרשת משפטים (מצוות נבחרות לפי שיקול דעת של המורה)
6	ל"ב - ל"ד	חטא העגל
3	כ"ה - ל"א, ל"ה - מ'	המשכן (הציווי, כלי המשכן)
1	מ'	השראת שכינה במחנה - במשכן

ישנה חשיבות רבה לסיים את החומש על מנת לתת לתלמידים תמונה כוללת רחבה של החומש.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

נביאים כתובים:

שופטים, שמואל א - מסגרת של 70% חובה (42 שיעורים)

התכנית לכיתה ח בתשפ"ב נובעת מן הצורך לצמצם את ההוראה כך בשנת הלימודים תשפ"ג תצא התכנית הקבועה על הפועל (ז: יהושע - שופטים; ח: שמואל א; ט: שמואל ב; י: מלכים). הבנתנו היא כי יש להקדיש כחמישה - שמונה שיעורים לספר שופטים ובהם לעיין בפרקי המבוא ובדמותו של אחד השופטים. בכיתות טובות ניתן לבקש מן התלמידים ללמוד באופן עצמאי על אחד השופטים ולהציג בפני הכיתה את התוצר ועוד. הצעתנו היא שלימוד ספר שמואל א יחל לכל המאוחר אחרי החגים. התכנית המוצעת כאן כוללת 34 שיעורים על מנת לאפשר למורים להקדיש זמן לספר שופטים. להלן פירוט הפרקים לספר שמואל א'.

מספר השיעורים	סוג הלימוד	הפרקים	שמואל א' - הנושא
2	בקיאות	א' - ג':	הולדת שמואל והפיכתו לנביא
4	בקיאות	ד' - ז'	המלחמה בפלישתים ונפילת ארון ה'
1	בקיאות	ח'	משפט המלך
2	עיון	ט'	משיחת שאול - י
4	בקיאות	י - י"ד	ראשית ממלכת שאול
2	עיון	ט"ו	מלחמת עמלק
2	עיון	ט"ז	משיחת דוד
2	עיון	י"ז	המלחמה בגלית
2	בקיאות	י"ח - כ'	שאול עוין לדוד
3	עיון	כ"א - כ"ב	כוהני נב ושאול
2	בקיאות	כ"ג - כ"ד	דוד בורח משאול
	בחירה	כ"ה	דוד ואביגיל
2	בקיאות	כ"ו - כ"ז	דוד בורח משאול
2	עיון	כ"ח	שאול ובעלת האוב
2	בקיאות	כ"ט - ל"א	מלחמת שאול בפלישתים ותוצאותיה
2	עיון	א'	שמואל ב' - קינת דוד על שאול ויהונתן

בעבר הומלץ לבתי ספר המקדישים לתנ"ך שעות נוספות, ללמד בכיתה ח' את כל ספר מלכים ב' בבקיאות. לאור השינוי בתוכנית הלימודים והוראת ספר מלכים בכיתה י' איננו ממליצים יותר על הוראת מלכים בכיתות ז-ח. משמעות המלצה זו היא שבכיתה ט ילמדו ספרים יהושע שופטים ושמואל א-ב. אנו סבורים שדבר זה אינו אפשרי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

ומבקשים לדבוק במתווה תוכנית החדשה. בשנה הקרובה ניתן לנצל את תוספת השעות להרחבת הלימוד בפרקי שופטים ושמואל א, ובעתיד להעמקת הידע של התלמידים בחמישה חומשי תורה באמצעות לימוד פרשות השבוע, לימוד פרקי תהלים נבחרים, או לימוד פרקים נבחרים בספר משלי.

הרחבה, מסגרת של 30% בחירה (18 שיעורים)

המלצות :

1. השלמת הוראת כל פרקי חומש שמות
2. הקצאת זמן ללימוד בדרך החקר והערכה חלופית בנושאים מתוך ספר שמות (שעבוד מצרים, מעמד הר סיני, מצוות פרשת משפטים, חטא העגל, המשכן).
3. הקצאת זמן להוראת פרקים נוספים בספר שופטים.
4. הוראת פרקי תהלים : ח, ט"ו, פ"ג, קי"ד.
5. הרחבה אחרת על פי שיקול דעת בית ספרי.

כתה ט'

תורה : חומש ויקרא : מסגרת של 70% חובה (42 שיעורים)

מומלץ ביותר להיעזר בחומרי ההוראה בתורה החדשים, העשירים והמגוונים, הנמצאים בקישור **תורה חמ"ד - חטיבה**

ישנה חשיבות רבה לסיים את החומש על מנת לתת לתלמידים תמונה כוללת ולא להחסיר אף פרק מתורת ה'. יש לתכנן מראש את הלמידה בחלוקה המותאמת לנושאים של הפרקים השונים.

נביא : שמואל א' : מסגרת של 70% חובה (42 שיעורים)

התכנית לכיתה ט בתשפ"ב כוללת לימוד שמואל א + שמואל ב. התכנית נובעת מן הצורך לצמצם את ההוראה כך בשנת הלימודים תשפ"ג תצא התכנית הקבועה על הפועל (ז : יהושע - שופטים ; ח : שמואל א ; ט : שמואל ב ; י : מלכים).

פירוט פרקי שמואל א- ב לכיתה ט' תשפ"ב בלבד

מספר השיעורים	סוג הלימוד	הפרקים	הנושא
שמואל א'			
2	עיון	א'—ג' :	הולדת שמואל והפיכתו לנביא
4	בקיאות	ד'—ז'	המלחמה בפלישתים ונפילת ארון ה'
1	בקיאות	ח'	משפט המלך
2	עיון	ט'	משיחת שאול
4	בקיאות	י'—י"ד	ראשית ממלכת שאול

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

2	עיון	ט"ו	מלחמת עמלק
2	עיון	ט"ז	משיחת דוד
2	עיון	י"ז	המלחמה בגלית
2	בקיאות	י"ח-כ'	שאל עוין לדוד
3	עיון	כ"א-כ"ב	כוהני נב ושאל
2	בקיאות	כ"ג-כ"ד	דוד בורח משאל
	בחירה	כ"ה	דוד ואביגיל
	בחירה	כ"ו-כ"ז	דוד בורח משאל
2	עיון	כ"ח	שאל ובעלת האוב
2	בקיאות	כ"ט-ל"א	מלחמת שאל בפלישתים ותוצאותיה
שמואל ב'			
2	עיון	א'	קינת דוד על שאל ויהונתן
4	עיון	ה'ו'	דוד מולך בירושלים
1	בקיאות	ז'	
	בקיאות (מפה)	ח'י'	דוד כובש הארץ
4	עיון	י"א-י"ב	מעשה דוד ובת שבע
1	בקיאות	י"ג	תוצאות המעשה
	בחירה בהתאם למספר השעות	ט"ו - י"ט, ט	
	בחירה	כ"ד	מפקד העם

המלצות הרחבה, מסגרת של 30% בחירה (18 שיעורים)

תורה:

1. הרחבת למידה והוראה חלופית בנושאים בספר: קרבנות, טומאה וטהרה, קדושה, עבודת ה' בעבר ובימינו.

נביא:

2. העמקה בנושאי חתך בספר שמואל א':

- משילה לירושלים
- מלחמות עם פלישתים
- מסע ארון ה'
- נדודי דוד

- מה בין שאול לדוד
- 3. השוואה בין פרקי שמואל ופרקי תהלים בעלי כותרות היסטוריות מקבילות (ג', ל"ד, נ"א, נ"ז וכדומה)

חטיבה עליונה (כתות י' – י"ב)

תכני לימוד של כתות י' – י"ב כוללים שלוש יחידות חובה*.

יחידה א': פרקי עיון במדבר, פרקי עיון ובקיאות בשמואל ב' ובמלכים.

יחידה ב': פרקי עיון בבראשית, פרקי בקיאות במלכים ב', עיון ביונה, פרקי עיון בישעיהו ובתהלים.

יחידה ג': סוגיות לעיון בדברים, פרקי בקיאות במלכים ב', עיון בפרקים בירמיהו, עיון בפרקים ביחזקאל, בקיאות עזרא ונחמיה.

*להלן ראו יחידות הגבר למרחיבים ל 5 יח"ל בתנ"ך.

יחידה א' - כתה י'

יחידה זו היא יחידה להוראה והערכה פנימית בית ספרית. ביחידה זו לא יכול שינוי בתשפ"ב.

יש לקחת בחשבון כי מחד, ככל שתכנית ההוראה – הערכה מרחיבה ומעמיקה, יש צורך לצמצם את היקפי התוכן הנלמד בעיון על מנת לפנות זמן לתהליכים. מאידך, יש לקחת בחשבון כי התלמידים צריכים להכיר את רצף הסיפורים בחומש במדבר ובנביא ולכן את הפרקים שאינם נלמדים בעיון, יש ללמד בבקיאות בדרך המתאימה לאוכלוסיית הלומדים.

החל מתשפ"ג ילמד ספר מלכים בכיתה י'. מורים מוזמנים ללמד כבר בתשפ"ב יחידה חדשה ומקוונת על ספר מלכים כיחידת הגבר (במקום יחידת הגבר אחרת). היחידה נוסתה במספר כיתות בתשפ"א והבקורות היו מצוינות. היחידה מיועדת לתלמידים המסוגלים לקרוא באופן עצמאי פרק בתנ"ך ולהבין אותו ברמת הפשט. המעוניינים יפנו לאסתר גרוסברג במייל: grosbergaa@gmail.com

שימו לב כי באתר תנ"ך חמ"ד החדש במרחב הפדגוגי מופיעות [הנחיות לגבי חלופות הערכה](#) לכתות י' על פיהן יש לבנות את תכנית העבודה וההערכה. השנה תתבצע העל"יה – הערכה על הערכה על פי נהלי אגף הבחינות.

תורה:

הנושא	הפרקים	היקף השעות המומלץ
פסח שני	ט'	2
מסע בני ישראל לכיוון ארץ ישראל	ט"ז-י'	2
תלונות בני ישראל ומינוי הזקנים	י"א	3
דברי מרים ואהרון על משה	י"ב	3
חטא המרגלים	י"ג-י"ד	5
מצוות הפרשת חלה וציצית	ט"ו (פסוקים נבחרים)	2
קרח ועדתו	ט"ז – י"ז	6

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

2	י"ט	פרה אדומה
3	כ'	מי מריבה ומות אהרון
2	כ"א	נחש הנחושת ומלחמת סיחון
2	כ"ה	פנחס
1	כ"ו	המפקד השני
4	כ"ז, ל"ו	בנות צלפחד ומינוי יהושע
1	כ"ח-כ"ט	הקרבת שנים וחצי השבטים
2	ל"ב	

נביא :

היקף השעות (המומלץ 1 ש"ש)	היקף השעות (המומלץ 2 ש"ש)	סוג הלימוד	הפרקים	הנושא
שמואל ב'				
4	4	עיון	ה'ו'	דוד מולך בירושלים
1	1	בקאות	ז'	
(מפה)	3	בקאות	ח'י'	דוד כובש הארץ
4	4	עיון	י"א-י"ב	מעשה דוד ובת שבע
1	1	בקאות	י"ג	תוצאות המעשה
-	5	בקאות	ט"ו - י"ט, ט	
-	1	בקאות	כ"ד	מפקד העם
מלכים א'				
1	1	בקאות	יחידת הוראה על בסיס פרקים א'ב'	העברת המלוכה לשלמה
2	2	עיון	ג'	מלכות שלמה
1	1	בקאות	יחידת הוראה על בסיס פרקים ד'י'	
2	2	עיון	י"א	
2	2	עיון	י"ב	פילוג הממלכה
(מפה)	1	בקאות	סקירה על שתי הממלכות – ישראל ויהודה	
6 (ללא פרק י"ט)	8	עיון	י"ז – י"ט, כ"א	אליהו הנביא
-	1	בקאות	כ"ב (כט-לט)	מות אחאב
מלכים ב'				
1 (פסוקים יא-טו)	2	עיון	ב'	עליית אליהו

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

המלצות להרחבה והעמקה :

תורה :

1. מנהיגות בספר במדבר
2. מעבדות לחירות - הגעגועים למצרים
3. תלונות בני ישראל – השוואה בין שמות ובמדבר
4. חטא המרגלים ומשמעותו לדורות
5. החיים במדבר והשפעתם על ישראל (השוואה לספר דברים)

נביא :

6. בין דוד לשלמה
7. ממלכת ישראל וממלכת יהודה
8. בין אליהו לאלישע

יחידה ב' - כתיב י"א

פרקי עיון בבראשית, יונה, פרקי בקיאות מלכים ב', פרקי ישעיהו, תהלים.
 החל מתשפ"ב נוסף פרקים חדשים לתכנית ובמקביל נסיר במקומם פרקים על מנת לשמור על היקף הלמידה.
 בתשפ"ב נציע תוכנית רוחב ניסויית לבחירה. פרטים להלן.

שימו לב

1. הפרקים שהתווספו לתכנית השנה מסומנים **בצבע**. רשימת הפרקים **שהוסרו** השנה תופיע לאחר הטבלה.
2. בחינות הבגרות בחורף תשפ"ב מבוססות על תכנית הלימודים המצורפת כאן – תכנית תשפ"ב!
3. שאלות בתכנית הבחירה הניסויית של הוראת רוחב יופיעו רק בבגרות הקיץ. בתי ספר המעוניינים להשתתף בניסוי יזמינו שאלון המיועד לניסוי זה. פרטים על מספר השאלון ימסרו בתחילת שנת הלימודים.

תורה – פרקים בחומש בראשית

שימו לב - לאחר הטבלה תופיע הצעה למסלול ניסויי חדש בהוראת ספר בראשית בתשפ"ב.
 מוזמנים לעיין בהצעה ולהתרשם ממנה.

פרקי לימוד בבראשית תשפ"ב

הנושא	הפרקים	היקף השעות
מאדם ועד אברהם		
בריאת העולם	א'– ב'	5
חטא אדם הראשון	ג'	2
מגדל בבל	י"א (פסוקים א'– ט')	1
אברהם ושרה		
לך לך	י"ב	2

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

2	ט"ו	ברית בין הבתרים
2	י"ז	ברית המילה ושינוי השם
3	י"ח	אברהם והמלאכים, משפט סדום
4	כ"ב	עקידת יצחק
יעקב ועשו		
4	כ"ה (פסוקים י"ט-ל"ד), כ"ז, כ"ח (פסוקים א'-ד')	הולדת הבנים, הבכורה והברכה
2	כ"ח, ה - כב	יציאת יעקב לחרן – סולם יעקב
2	ל"ב	לקראת פגישת יעקב ועשו
2	ל"ג	פגישת יעקב ועשו
יוסף ואחיו		
3	ל"ז	חלומות יוסף ומכירתו
3	מ"ב- מ"ג	יוסף ואחיו
2	מ"ד	נאום יהודה
2	מ"ה	התגלות יוסף לאחיו
1	נ	מות יעקב, יחסי יוסף ואחיו
42		

שימו לב הפרקים שהוסרו **ולא ילמדו** בתשפ"ב הם :

- קין והבל ד' (פסוקים א'-ט"ז) 2
- הולדת יצחק וגירוש ישמעאל כ"א 2
- יהודה ותמר ל"ח 2
- יוסף במצרים ל"ט 1

לבחירה – מסלול ניסויי תכנית רוחב

החל מתשפ"ב נציע מסלול לימוד נוסף וניסויי, במקביל למסלול הקיים, שייקרא מסלול רוחב. מסלול הרוחב הוא מסלול בחירה הכולל פרקים רבים יותר בספר בראשית ברמת עיון מצומצמת - חלקם ברמת עומק (כמו במסלול הרגיל) וחלקם ברמת רוחב. במסלול זה ירכשו התלמידים ידע רחב בספר בראשית וכן יקנו מיומנויות שיסייעו בידם להיות לומדי תורה עצמאיים. במהלך השנה נקיים השתלמות למורים שייבחרו במסלול זה אנו מבקשים ממורים שיצטרפו להשתלמות ויתרמו מתבונתם וניסיונם לשכלול ופיתוח מסלול זה. ההבחנות במסלול זה תהיה בשאלון נפרד שיוזמן על ידי בתי הספר. סמל השאלון יפורסם בתחילת שנת הלימודים.

מספר הפרקים במסלול זה הם :

רמת 3 יח"ל - 10 פרקים בעומק + 20 פרקי רוחב (על כל פרק עומק שהוסר התווספו שני פרקי רוחב) סה"כ 30 פרקים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

רמת 5 יח"ל - 12 פרקים בעומק + 24 פרקי רוחב (על כל פרק עומק שהוסר התווספו שלושה פרקי רוחב) סה"כ 36 פרקים.

רשימת הפרקים במסלול רוחב

פרקי עומק שילמדו בתשפ"ב: א; ב; יב; יח; כב; כה; כז; לז; מה; נ [לתלמידי 5 יח"ל גם פרקים: יז; מד]
 פרקי רוחב פרקי הרוחב שילמדו בתשפ"ב לתלמידי 3 יח"ל: ג; ד; יג; טו; טז; יט; כג; כד; כו; כח; לב; לג; לה;
 לח; לט; מ; מא; מב; מג; [לתלמידי 5 יח"ל גם פרקים ו; ח; ט; מז]

המעוניינים לשמוע פרטים נוספים מוזמנים לפנות לנועה דוקוב במייל: dokov2@gmail.com

נביאים וכתובים:

החל מתשפ"ב יחולו מספר שינויים בהוראת נביאים בכיתה י"א.

1. יצומצו פרקי החובה בספר ישעיהו. במקביל מורים **המלמדים 5 יח"ל** שיחפצו בכך יוכלו להרחיב וללמד פרקים נוספים בספר ישעיהו. בבחינת הבגרות תינתן אפשרות בחירה בין פרקי ישעיהו המורחבים לבין ספרי תהלים ויונה. בלימוד ישעיהו, כמו בלימוד פרקי בראשית, נעדכן את רשימת הפרקים מדי שנה. שימו לב לפרקים **שהתווספו** ולהבדלים בין תלמידי שלוש יחידות ותלמידי חמש יחידות

2. את ספרי יונה ותהלים יחליפו לסירוגין מגילת רות ופרקים מקהלת. בתשפ"ב נמשיך ונלמד יונה ותהלים. שימו לב לפרקי תהלים שהתווספו.

(1) ספר יונה - (6 שיעורים)

(2) מלכים ב' - מעוזיה ועד חזקיהו: פרקים ט"ו-כ' בבקיאות (6 שיעורים)

(3) ישעיהו פרקי חובה

תלמידי 5 יח"ל		תלמידי 3 יח"ל		הפרקים	הנושא
היקף השעות	פסוקים	היקף השעות	פסוקים		
3	כולו	3	כולו	א'	חזון ישעיהו
2	כולו	1	א'-ד'	ב'	חזון הר בית ה'
2	א-ז	2	א'-ז'	ה'	משל הכרם
2	א-י'	1	א-י'	י"א	חזון האחרית
2	כולו	2	כולו	נ"ח	השגת קרבת ה'
2	כולו	1	א-יא	מ	נחמת ירושלים, [מאבק באלילות - 5 יח"ל]
13		10			

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

ישעיהו מורחב לתלמידי 5 יח"ל

תלמידי 5 יח"ל		הפרקים	הנושא
היקף השעות	פסוקים		
2	כולו	ו'	הקדשת ישעיהו
2	א'-י"ז	ז'	ישעיהו ואחז
2	ה'- ל"ד	י'	מסע סנחריב
1		נ"ד	נחמה
7			

4) סוגית רשות: יחידת "בטחון והשתדלות" - הרחבת הלימוד במלכים וישעיהו על ימי חזקיהו. תלמידים שילמדו יחידה זו יוכלו להשיב על שאלה נוספת בבחינה, ובכך להרחיב את הבחירה במבחן.

5) תהלים שימו לב לשינוי בפרקים בתשפ"ב לתלמידי שלוש יחידות מזמורים: כ"ג, קכ"א, קכ"ו, ק"ל, **קמ"ה** (8 שיעורים) תוספת לתלמידי חמש יחידות: מזמור ק"ז שימו לב מזמור ל **לא ילמד** בתשפ"ב

יחידה ג' - כתיב י"ב

סוגיות בספר דברים, פרקי בקיאות מלכים ב', פרקים בירמיהו, פרקים ביחזקאל, עזרא ונחמיה. שימו לב - בחינות הבגרות בחורף תשפ"ב מבוססות על תכנית הלימודים המצורפת כאן – תכנית תשפ"ב!

תורה - סוגיות בספר דברים

ביחידות בספר דברים חלו שינויים רבים. את פירוט השינויים ניתן לראות באתר.

יחידות ההוראה בדברים הנלמדות בכיתות יב עברו בספר דברים עדכון משמעותי. ניתן לעיין ביחידות אלו **במרחב הפדגוגי**

מאחורי העדכונים של היחידה עומדות שתי מגמות מרכזיות

- למידה "על הסדר" במידת האפשר
- הדגשת מקומו של חומש דברים כהכנה לחיי עם ישראל בארצו

להלן פירוט הנושאים ביחידות:

יחידת הפתיחה (פרקים ד-יא): 7-8 שיעורים

הקדמה

חיזוק אמוני לקראת הכניסה לארץ (מעמד הר סיני ועשרת הדברות, שמע ישראל, והיה אם שמוע)

"הארץ הטובה"- המפגש עם ארץ ישראל כמתנה וכאתגר (פרק ח, פרק יא)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידות המצוות - נעשו שינויים בסדר הלמידה, הוספו והוסרו פרשנים במידה מועטה.

הנחתנו היא שהוראת יחידות חדשות דורשת על פי רוב זמן רב יותר. בשל השינויים ביחידת הפתיחה והסיכום החלטנו לצמצם השנה מעט ביחידות המצוות ולאפשר את השקעת הזמן שנותר ביחידות הפתיחה והסיכום. רשימת המיקוד מופיעה בסוף מסמך זה.

סוגיות בנאום המצוות בהיקף של 8-10 שיעורים לסוגיה (לאחר המיקוד 7-9) תלמידי 3 יח"ל ילמדו שתיים מתוך ארבע סוגיות, תלמידי 5 יח"ל ילמדו שלוש מתוך ארבע סוגיות:

1. פתוח תפתח – דיני צדקה
2. דיני צבא ומלחמה
3. לא תוכל להתעלם – אחריות ציבורית
4. הנהגה – מלך שופט כהן ונביא

יחידת הסיכום (פרקים כו-לד) : 5 שיעורים

נוספה מצוות "מקרא ביכורים" כמענה לאתגר המפגש עם "הארץ הטובה" הברית בערבות מואב, פרשת התשובה, ובחרת בחיים (הקהל- רשות), מותו של משה

נביאים וכתובים:

פרקי הלימוד בנביאים וכתובים הם ללא שינוי.

מלכים ב' - ממנשה ועד החורבן : פרקים כ"א-כ"ה בבקאות (5 שיעורים).

ירמיהו :

הנושא	פרק	היקף השעות
הקדשת ירמיהו	א'	2
נבואת היכל ה' ומשפט ירמיהו	ז', א-טו. כ"ו	3
על השעבוד לבבל	כ"ז – לתלמידי 5 יח"ל	2
נביאי השקר	כ"ח	2
המגילה וקריעתה ע"י יהויקים	ל"ו, א-כח	1-2
קניית השדה מחנמאל	ל"ב - לתלמידי 5 יח"ל	2
נבואת נחמה	ל"א, א-יט	1-2

יחזקאל :

הנושא	פרק	היקף השעות
נבואת הרי ישראל	ל"ו, א-טו	1
חזון תחיית העצמות היבשות	ל"ז, א-יד	1
חזון איחוד הממלכות	ל"ז, טו-כח	1

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

כתובים : לימודי בקיאות

- 1) עזרא : פרקים א'-ג', ד' (פסוקים א'-ה', כ"ד); ה' (פסוקים א'-ב'), ו'-ז' (6 שיעורים)
- 2) נחמיה : פרקים א'-ה', ו' (פסוק ט"ו), י', י"ב (פסוקים כ"ז-מ"ג), י"ג (פסוקים ו', ט"ו-ל"א) (7 שיעורים) תוספת לתלמידי חמש יחידות : חגי פרקים א', ב' (פסוקים א-ט) (2 שיעורים)

יחידת הלימודים המוגברת לחמש יח"ל על פי תכנית ההלימה

יחידות הלימודים המוגברות יתבססו על הוראת נושא חובה ושני נושאים לבחירה.

- 1) חובה : הגמול – התמודדות אמונית (בכיתה י"ב)
נושאי בחירה :
 - 2) דמויות מופת (מורה שירצה ללמד את דמויותיהן של רחל ולאח במקום אחת מהדמויות – יפנה לקבלת חומרי הוראה והנחיה לטפת הלפרין מאולפנת עפרה : tafathal@gmail.com)
 - 3) ארבעה נביאים
 - 4) פרשנות רש"י רמב"ן
 - 5) 'קום והתהלך'
 - 6) ארץ ישראל במחשבת המקרא
- שימו לב : ניתן לבחור ללמד אחת מיחידות 'קום והתהלך' ו'ארץ ישראל במחשבת המקרא' ולא את שתיהן.
- 7) יחידת הגבר מקוונת ספר מלכים
- מורים מוזמנים להתנסות בשנת לימודים זו ביחידת הגבר מקוונת בספר מלכים. הצעה זו היא לשנה אחת בלבד (תשפ"ב) היות שהחל משנה הבאה ילמד ספר מלכים בכיתה י' (על בסיס יחידה זו). המעוניינים בפרטים על היחידה יפנו לגב'מאסתר גרוסברג במייל : grosbergaa@gmail.com

בית הספר צריך להגיש תכנית עבודה המפרטת את הנושאים שנבחרו ואת דרכי ההערכה למדריך תנ"ך מחוזי, לצורך אישור מפמ"ר.

בית ספר רשאי לבנות נושא אחד מבין הנושאים בנושא בית ספרי הבנוי מתוכן אחר, ולהעריך אותו בהערכה בית ספרית, באישור מפמ"ר.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

מבנה ההבחנות ומשקל היחידות על פי תכנית ההלימה

תלמידי שלוש יחידות:

היחידה	הכתה בה נלמדת היחידה	תכנית הערכה	משקל היחידה במערך הסופי	סמלי שאלון
יחידה א' (במדבר, שמ"ב, מל"א)	י"	הערכה בית ספרית באמצעות חלופות בהערכה	30%	2383 (מבחן בכתב לנבחני משנה : 2382)
יחידה ב' (בראשית, ישעיהו, מל"ב, יונה, תהלים)	י"א	מבחן חיצוני	35%	2381
יחידה ג' (דברים, ירמיהו, מל"ב, יחזקאל, עזרא ונחמיה)	י"ב	מבחן חיצוני	35%	2371

תלמידי חמש יחידות:

היחידה	הכתה בה נלמדת היחידה	תכנית הערכה	משקל היחידה במערך הסופי	סמלי שאלון
יחידה א' (במדבר, שמ"ב, מל"א)	י"	הערכה בית ספרית באמצעות חלופות בהערכה	20%	2383 (מבחן בכתב לנבחני משנה : 2382)
יחידה ב' (בראשית, ישעיהו, מל"ב, יונה, תהלים)	י"א	בחינה חיצונית	25%	2581
יחידה ג' (דברים, ירמיהו, מל"ב, יחזקאל, עזרא ונחמיה)	י"ב		25%	2571
3 יחידות נושא – בחירה מתוך 6	י" – י"ב	הערכה בית ספרית באמצעות חלופות בהערכה	30%	2583 (מבחן בכתב לנבחני משנה : 2582)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

שינויים במבנה הבחינה כיתות יא – יב

במקביל למסמך תכנית הלימודים פורסם מסמך הכולל שינויים במבנה הבחינה. במסמך שפורסם התייחסנו רק לשינויים במבנה ההיבחנות בכיתה י"א ונקבע שינוי אחד בשני השאלונים (2581/2381). בעקבות בקשות שעלו ממורים לתלמידי 3 יח"ל, ובעקבות שיח שקיימנו עם מורים לתלמידים אלו החלטנו להבחין בין שינוי ההיבחנות לתלמידי 3 יח"ל לבין שינוי ההיבחנות לתלמידי 5 יח"ל בשאלוני כיתה י"א. כמו כן הוספנו את השינויים במבנה ההיבחנות בכיתה יב. מבנה הבחינות יהיה כמתואר להלן.

שינויים במבנה בחינת הבגרות שאלון 2581 (טבלת ההבחנות החדשה בהשוואה לקודמת)

ניקוד	מספר שאלות למענה	מספר השאלות בפרק	ספר	פרק בבחינה	בחינת בגרות
3X20=60	3	5 שאלות בבראשית	בראשית	פרק א	מתווה היבחנות ישן
2X14=28	2	3 שאלות מלכים וישעיהו 1 שאלה בטחון והשתדלות	מלכים ב' וישעיהו	פרק ב	
1X12=12	1	1 שאלה ביונה 1 שאלה בתהלים	יונה ותהלים	פרק ג	
3X20=60	3	5 שאלות בבראשית	בראשית	פרק א – (ללא שינוי)*	מתווה היבחנות חדש
1X16=16	1	2 שאלות ישעיהו מתוכן שאלה אחת משולבת עם פרקי מלכים	ישעיהו מצומצם	פרק ב	
2X12 = 24	2	1 שאלה בטחון והשתדלות 1 שאלה ישעיהו מורחב 2 שאלות יונה + תהלים מאחד הספרים או משולב בין הספרים. בשאלות ייתכנו סעיפי הבנה/מיומנות	ישעיהו מורחב/ תהלים/ יונה/ [בשנים הבאות: רות/קהלת]	פרק ג	

*תלמידים שילמדו על פי תכנית הרוחב ייבחנו בשאלון שמספרו יהיה שונה. השאלון יהיה זהה לשאלון לעיל למעט הפרק הראשון העוסק בספר בראשית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

שינויים במבנה בחינת הבגרות שאלונים 2381 להלן טבלת ההבחנות החדשה (בהשוואה לקודמת)

ניקוד	מספר שאלות למענה	מספר השאלות בפרק	ספר	פרק בבחינה	בחינת בגרות
3X20=60	3	5 שאלות בבראשית	בראשית	פרק א	מתווה היבחנות ישן
2X14=28	2	3 שאלות מלכים וישעיהו 1 שאלה בטחון והשתדלות	מלכים ב' וישעיהו	פרק ב	
1X12=12	1	1 שאלה ביונה 1 שאלה בתהלים	יונה ותהלים	פרק ג	
3X20=60	3	5 שאלות בבראשית	בראשית	פרק א – (ללא שינוי)*	מתווה היבחנות חדש
1X16=16	1	2 שאלות ישעיהו	ישעיהו מצומצם	פרק ב	
2X12 = 24	2	1 שאלה (נוספת) ישעיהו מצומצם 1 שאלה בטחון והשתדלות 1 מלכים 1 תהלים 1 יונה [בשנים הבאות : רות/קהלת]	ישעיהו מצומצם/ תהלים/ יונה/[בשנים הבאות : רות/קהלת] בכל שנה ילמדו שניים מבין הספרים	פרק ג	

מטרת השינויים בבחינת 3 יח"ל היא לאפשר לתלמידים לענות על שתי שאלות ביסעיהו בהתאם להשקעה הנדרשת בהוראת פרקים אלו לפי הבנתנו.

*תלמידים שילמדו על פי תכנית הרוחב ייבחנו בשאלון שמספרו יהיה שונה. השאלון יהיה זהה לשאלון לעיל למעט הפרק הראשון העוסק בספר בראשית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

כיתה י"ב

שינויים במבנה בחינת הבגרות שאלון 2571 (טבלת ההבחנות החדשה בהשוואה לקודמת)

מספר נקודות לכל שאלה	מספר שאלות עליהן יש להשיב	מספר שאלות בפרק	הנושא	פרק	
15x3=45	3	5 שאלת חובה	דברים	א	מתווה היבחנות ישן
15x2=30	2	3 שאלה מלכים משולבת	מלכים ב' ירמיהו יחזקאל	ב	
15x1=15	1	2	עזרא ונחמיה חגי	ג	
10x1=10	1	1	שאלת נושא	ד	
100 נק'	7	11		סה"כ	
20x1=20	1	2 שאלות (משולבות פתיחה וסיכום)	דברים פתיחה וסיכום	א	מתווה היבחנות חדש
15x2=30	2	4 שאלות	דברים מצוות ממוקדות	ב	
15x2=30	2	3 שאלה מלכים משולבת בירמיה	מלכים ב' ירמיהו יחזקאל	ג	
20x1=20 סעיף א וב 12 נק' סעיף ג – 8 נק'	1	2	עזרא ונחמיה וחגי + סעיף ג – שאלת נושא שיוצאת מן הסעיפים הקודמים (ללא מקורות)*	ד	
100 נק'	6	11		סה"כ	

● דוגמאות לשאלת נושא יינתנו בתחילת השנה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

שינויים במבנה בחינת הבגרות שאלון 2371 (טבלת ההבחנות החדשה בהשוואה לקודמת)

מספר נקודות לכל שאלה	מספר שאלות עליהן יש להשיב	מספר שאלות בפרק	הנושא	פרק	מתווה הבחנות קיים
20x2=40	2	5(שאלה 1 חובה)	דברים	א'	מתווה הבחנות קיים
20x2=40	2	3 שאלה נפרדת במלכים	מלכים ב' ירמיה ויחזקאל	ב'	
10x2=20	2	3	עזרא ונחמיה	ג'	
100 נק'	6	11		סה"כ	
20x1=20	1	2 שאלות (משולבות פתיחה וסיכום)	דברים פתיחה וסיכום	א'	מתווה הבחנות חדש
20x1=20	1	4 שאלות	דברים מצוות ממוקדות	ב'	
20x2=40	2	3 שאלה נפרדת במלכים	מלכים ב' ירמיה ויחזקאל	ג'	
10x2=20	2	3	עזרא ונחמיה	ד'	
100 נק'	6	11		סה"כ	

השינויים במבנה ההיבחנות

- ביחידות הפתיחה והסיום תינתן לתלמיד בחירה בין שתי שאלות. השאלות תהיינה מורכבות מיחידות הפתיחה והסיום או מאחת מהן. בכל מקרה לא ניתן ללמד רק אחת מן היחידות (פתיחה או סיכום). משקל השאלה יהיה 20 נקודות.
- בשני השאלונים יידרש התלמיד לענות על 6 שאלות
- בשאלוני 2571
- הניקוד שיינתן לספר דברים יגדל - 50 נקודות בסה"כ. ניקוד זה משקף את משקל ההוראה של ספר דברים בבחינות הבגרות.
- שאלת הנושא תאוחד עם עזרא ונחמיה. סעיף א ו ב שלה יעסקו בעזרא ונחמיה לסעיפים אלו ינתנו 12 נקודות. סעיף ג יעסוק בנושא רוחב הקשור בנושא בו עסקו סעיפי א-ב. כדוגמת שאלת הרוחב בעבר. דוגמאות לשאלות יינתנו בתחילת השנה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

מיקוד יחידות המצוות

הוראת יחידות חדשות דורשת על פי רוב זמן רב יותר. בשל השינויים ביחידות הפתיחה והסיכום החלטנו לצמצם מעט ביחידות המצוות ולאפשר את השקעת הזמן שנוותר ביחידות הפתיחה והסיכום. להלן המיקוד.

3 יחידות לימוד	5 יחידות לימוד	יחידה
<p>דברים - יחידת פתח תפתח מבוא -עקרונות מנחים פרק טו – שמיטת כספים והלוואה פרק טו – הענקה לעבד עברי ----- ----- פרק כד - הלנת שכר פרק כד - מתנות עניים</p>	<p>דברים - יחידת פתח תפתח מבוא -עקרונות מנחים פרק טו – שמיטת כספים והלוואה פרק טו – הענקה לעבד עברי ----- ----- פרק כד - הלנת שכר פרק כד - מתנות עניים [המחויבות כלפי העניים בנביאים - לתלמידי 5 יח"ל]</p>	<p>דברים - יחידת פתח תפתח מבוא -עקרונות מנחים פרק טו – שמיטת כספים והלוואה פרק טו – הענקה לעבד עברי פרק כג - איסור נשך פרק כד - דיני משכון פרק כד - הלנת שכר פרק כד - מתנות עניים [המחויבות כלפי העניים בנביאים - לתלמידי 5 יח"ל]</p>
<p>דברים - יחידת דיני המלחמה מבוא לדיני המלחמה בחומש דברים פרק כ - ההיערכות למלחמה פרק כ - החוזרים מן המערכה פרק כ - מלחמת מצווה פרק כ - הקריאה לשלום במלחמה פרק כ - השחתת עצים בעת מצור פרק כא - אשת יפת תואר ----- ----- פרק כה- מלחמת עמלק</p>	<p>דברים - יחידת דיני המלחמה מבוא לדיני המלחמה בחומש דברים פרק כ - ההיערכות למלחמה פרק כ - החוזרים מן המערכה פרק כ - מלחמת מצווה פרק כ - הקריאה לשלום במלחמה פרק כ - השחתת עצים בעת מצור פרק כא - אשת יפת תואר ----- ----- רק כה- מלחמת עמלק</p>	<p>דברים - יחידת דיני המלחמה מבוא לדיני המלחמה בחומש דברים פרק כ - ההיערכות למלחמה פרק כ - החוזרים מן המערכה פרק כ - מלחמת מצווה פרק כ - הקריאה לשלום במלחמה פרק כ - השחתת עצים בעת מצור פרק כא - אשת יפת תואר פרק כג - שמירת המחנה פרק כד - נקי יהיה לביתו פרק כה- מלחמת עמלק</p>
<p>דברים – מצוות ההנהגה מבוא למצוות ההנהגה פרק טז - מינוי שופטים פרק יז – בי"ד גדול וזקן ממרא ----- פרק יח – כהן פרק יח - נביא</p>	<p>דברים – מצוות ההנהגה מבוא למצוות ההנהגה פרק טז - מינוי שופטים פרק יז – בי"ד גדול וזקן ממרא ----- פרק יח – כהן פרק יח - נביא</p>	<p>דברים – מצוות ההנהגה מבוא למצוות ההנהגה פרק טז - מינוי שופטים פרק יז – בי"ד גדול וזקן ממרא פרק יז – המלך פרק יח – כהן פרק יח - נביא</p>
<p>דברים – לא תוכל להתעלם מבוא פרק טז – מינוי שופטים פרק יט – ערי מקלט ----- פרק כא – בן סורר ומורה פרק כב – השבת אבידה וטעינה</p>	<p>דברים – לא תוכל להתעלם מבוא פרק טז – מינוי שופטים פרק יט – ערי מקלט ----- פרק כא – בן סורר ומורה פרק כב – השבת אבידה וטעינה</p>	<p>דברים – לא תוכל להתעלם מבוא פרק טז – מינוי שופטים פרק יט – ערי מקלט פרק כא – עגלה ערופה פרק כא – בן סורר ומורה פרק כב – השבת אבידה וטעינה</p>